

JAARVERSLAG

2014

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	3
2. Belangstelling	5
3. Het museum	5
4. Organisatie	6
5. Digitalisering collectie museum en website Hindelooper schilderkunst	7
6. Financiën	8
7. Uitbreiding en verbouw van het museum	9
8. Beleidsplan Museum Hindeloopen	13
Taken en prestatiedoelen	14
Daaraan gerelateerde actieplannen	15
9. Bestuur Stichting Hidde Nijland	17
10. Promotie- en marketingbeleid museum	17
Publieksmonitor – dataverzameling bezoekers	18
11. Voortzetting registratie	18
12. Stichting Samenwerking Musea Zuidwest-Friesland	19
13. Wisselexposities	20
Hart voor de stad – Hindelooper stadsgezichten	20
Museumplein Fryslân	21
14. Documentatie kostuum	21
15. Aanwinsten collectie	23
16. Conservering	26
17. Vrijwilligers en Museum Hindeloopen	26
18. Contacten en netwerken	28
19. Educatie	28
20. Herinrichting begane grond	28
21. Bijzondere activiteiten	31
A. Lezingen	31
B. Kinderactiviteiten	33
C. Museumweekend	34
D. Zomeravondvertellingen	35
E. Zomeravondpalet	35
22. Groepsbezoek en rondleidingen	37
23. Trouwlocatie	38
24. Resultaten 2014	39
25. Personele bezetting	40

1. Inleiding

Museum Hindeloopen, *stichting Hidde Nijland* – te Hindeloopen, kan terugzien op een goed en geslaagd jaar. In het verslagjaar is veel energie besteed aan implementatie van het gemeentelijk museumbeleid en is ten aanzien van dit beleid uitvoering gegeven aan de notitie van de gemeente Súdwest-Fryslân.

Dat had financiële consequenties die ons, omdat wij te maken kregen met een forse teruggang van de gemeentelijke subsidie ad € 25.000,--, noopten tot maatregelen en ombuigingen. Ten aanzien van de exploitatie 2014 had dat ook consequenties en we sloten daardoor het jaar af met een negatief saldo van € 3.241,--.

Prachtige promotie was de wisselexpositie “Hart voor de stad - Hindelooper stadsgezichten” over de stad Hindeloopen. Dit jaar brachten weer ruim 7200 bezoekers een bezoek aan ons museum.

In 2014 hebben bestuur en directie veel aandacht besteed aan de verandering van het museumconcept en de daarvoor noodzakelijke verbouw en uitbreiding van het museum. Er werd regelmatig overleg over het project gevoerd met de gemeente Súdwest-Fryslân, de Welstandcommissie Hûs en Hiem in Leeuwarden, de Rijksdienst voor het Culturele Erfgoed en het bestuur van Stichting Stadsherstel Hindeloopen. In grote lijnen is er overeenstemming over het ontwerp.

Het bestuur wil uitvoering geven aan de nieuw- en verbouwplannen, zodat deze plannen bijdragen aan het op een hoger plan brengen van bezoekomvang en financiën, en om een economische stimulans aan de stad Hindeloopen en de Zuidwesthoek te geven.

Het initiatief is nu op het punt gekomen waarop de plannen inhoudelijk en financieel ingevuld moeten worden. Daarom heeft het bestuur in augustus 2014 opdracht gegeven aan XPEX Experience Experts te Amsterdam, om deze plannen te toetsen.

Het bestuur van het museum heeft hen gevraagd om:

- a. een nieuw museumconcept
- b. een inrichtingsplan
- c. een marketingplan met financiële projecties
- d. een haalbaarheidsonderzoek waarvan de hiervoor genoemde elementen deel uitmaken
- e. een projectbrochure – bidbook.

De op te stellen stukken zijn nodig om tot definitieve besluitvorming te kunnen komen over de te plegen investeringen en de daaraan verbonden exploitatie van het vernieuwde concept.

Het bestuur is zeer ingenomen met het feit dat de Rabobank Sneek-ZuidwestFriesland de opdracht en het onderzoek ondersteund heeft met een subsidiebijdrage van € 25.000,--.

In een viertal bestuursvergaderingen werden onder andere de volgende beleidsvoornemens besproken en vastgesteld:

- Voorbereidingen uitbreiding museum
- Idem voor de verbouw van het museum
- Inpassen schetsontwerp in het bestemmingsplan en beschermd stadgezicht Hindeloopen
- Rekening en verantwoording 2013
- Financiële rapportages over 2014
- Begroting 2015 en meerjarenramingen 2016-2019
- Overleg en contacten Fries Museum Leeuwarden
- Naamgeving Museum Hindeloopen, *stichting Hidde Nijland*
- Nieuw – conceptontwikkeling museum
- Nieuwsbrieven en marketing
- Vacature bestuur Stichting Hidde Nijland

Vanzelfsprekend ging het gewone werk ook door. In dit jaarverslag leest u meer over de boeiende expositie, de lezingen georganiseerd door de Vereniging Vrienden Museum Hindeloopen, een aantal prachtige kinderactiviteiten en waardevolle aankopen voor onze unieke collectie(s) en het tentoonstellen van onze prachtige collecties en kamers.

Hindeloopen, 24 maart 2015

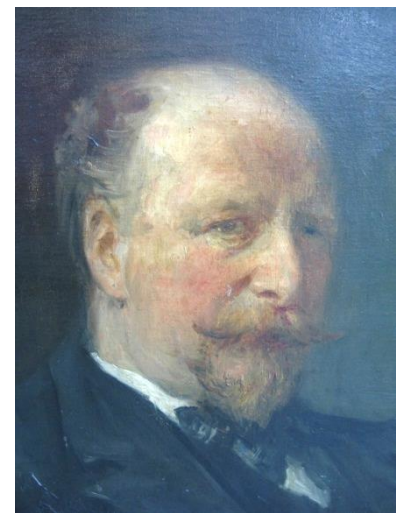
2. Belangstelling

De belangstelling voor Museum Hindeloopen valt af te leiden uit het onderstaande overzicht:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kinderen	440	376	435	523	514	610
Volwassenen	6.093	6.295	5.765	6.712	6.687	6.622
Totaal	6.533	6.671	6.200	7.235	7.201	7.232

3. Het museum

Het Museum Hindeloopen is ontstaan op initiatief van het echtpaar Hidde Nijland en Adriana Nijland-Volker. Hidde Nijland werd geboren in Leeuwarden en was een verwoed kunst- en antiekverzamelaar. Zijn collectie groeide zo sterk dat hij een complete Hindelooper kamer kon inrichten. In 1917 werd zijn verzameling overgedragen aan de toenmalige gemeente Hindeloopen. Na een voorbereiding van twee jaar werd het museum op 16 juli 1919 geopend. Hiermee zijn wij een van de oudste musea van Fryslân.

Ook in het verslagjaar hebben wij de missie van het museum weer op een goede manier proberen uit te dragen. Het museum is een permanente instelling in dienst van de gemeenschap en haar ontwikkeling, toegankelijk voor het publiek, niet gericht op het maken van winst, die de materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving verwerft, behoudt en presenteert voor doeleinden van studie, educatie en genoegen.

Wij hebben dit doel proberen te bereiken door de bezoeker te verleiden om middenin deze ontwikkeling te gaan staan en te ervaren hoe men leefde en werkte in de gouden eeuw van Hindeloopen.

Daarnaast hebben wij getracht de bezoeker oog te laten krijgen voor de internationale oriëntatie van de stad Hindeloopen en te laten zien welke invloed deze periode vandaag de dag nog op allerlei terreinen heeft, niet alleen in Hindeloopen, maar ook bijvoorbeeld op de wooncultuur in Nederland.

Willen wij alle doelstellingen, zoals die zijn verwoord en vastgesteld in ons Beleidsplan 2011–2017, waarmaken, dan zullen wij de noodzakelijke uitbreiding en verbouw voor 2018 moeten realiseren, het jaar van de Culturele Hoofdstad 2018. Een verdere uitwerking van de plannen, de investeringen van de uitbreiding en verbouw en de exploitatie van het eventueel hernieuwde museum zal in 2015 en volgende jaren zijn beslag moeten krijgen. Met eenmalig geld van de provincie, gemeenten en andere fondsen en instellingen kan het museum verbouwd, uitgebreid en opnieuw ingericht worden.

4. Organisatie

De organisatie van het museum heeft vaste vormen aangenomen. De directeur, conservator en de bestuurs- en secretariael medewerker zijn in dienst van het museum. Daarbij moet worden opgemerkt dat de conservator tot de vaste formatie behoort van de gemeente Súdwest-Fryslân. Daarnaast heeft het museum twee baliemedewerkers, die tevens ook schoonmaakwerkzaamheden voor hun rekening nemen, in dienst voor de maanden 1 april tot en met 31 oktober, de maanden dat het museum is geopend

De verdere schoonmaak van het museum wordt uitbesteed aan een extern schoonmaakbedrijf uit de regio.

Medewerkers en vrijwilligers namen ook deel aan scholing en deskundigheidbevordering. Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats door de directie met het personeel en de vrijwilligers. Suggesties en verbeterpunten komen dan aan de orde.

In het vroege voorjaar hebben de vrijwilligers Betty Klijnstra, Dicky Albada, Ingrid Eekma, Sylvia Balsink, Tine Nieuwland, Jolanda Jongstra en Jennie Schram de grote schoonmaak van het museum ter hand genomen.

Alles is weer gepoetst en geboend, tot in de kleinste details! Dank daarvoor. Vrijwilligers zijn onmisbaar voor het museum.

5. Digitalisering collectie museum en website schilderkunst

Vanaf het einde van de 17e tot het begin van de 19e eeuw heeft het oude Hindelooper decoratieschilderwerk een unieke plaats in de volkskunst ingenomen. Dateringen van tot op heden bewaard gebleven werk lopen van 1696 tot 1810.

Na een neergang met nauwelijks nog enige activiteit op schilderkunstgebied volgde aan het einde van de 19e eeuw tot op de dag van vandaag een opmerkelijke revival. Achtergronden daarvan zijn door het inventarisatiewerk van de conservator Carolien Hack en mevrouw Marijke van der Winden intussen vastgelegd in de publicatie 'Sikkens, een vergeten schildersfamilie'.

Hun onderzoek naar het Hindelooper decoratieschilderwerk heeft zich daarnaast verdiept en verder toegespitst op het (foto)verzamelen en inventariseren van het werk uit de 18e eeuw. Een tot op heden grotendeels nog braakliggend terrein. Inmiddels kan er een tiental schilders uit die periode worden onderscheiden. Via (zeldzame) jaartallen en andere kenmerken is het mogelijk verdere conclusies te trekken.

Niet alleen wordt hiermee een periode in de Friese volksschilderkunst nader ontsloten. Ook voor andere musea met volksschilderkunst, antiquairs, veilingen en belangstellende verzamelaars bieden de gegevens inzicht in een tot nu toe nog niet systematisch onderzocht en in beeld gebracht gebied.

Om een zo groot mogelijk publiek te bereiken is het onze grote wens de gegevens met de bijbehorende uitgebreide foto-inventarisatie via een aparte website toegankelijk te maken. Bijkomend voordeel is daarbij dat nieuwe gegevens uit het lopend onderzoek actueel kunnen worden toegevoegd. Ook de bovengenoemde publicatie, die inmiddels is uitverkocht, kan op de website worden geplaatst.

Het, al enige jaren lopende, onderzoek is deels in liefdewerk en voor een klein deel uit het zeer beperkte budget van ons museum gefinancierd.

Door diverse kortingen op de gemeentelijke subsidies heeft het museum hiervoor geen budget meer.

Hoewel we door de inzet van betrokkenen de kosten voor de website en dergelijke hebben kunnen beperken tot een bedrag van:

a. website Hindelooper schilderkunst € 4.815,--

b. vastleggen fotograferen objecten € 1.920,--

c. enkele bouwkundige voorzieningen € 1.495,--

Totaal € 8.230,--, zijn er desondanks helaas hiervoor onvoldoende financiën beschikbaar.

Wij hebben bij een vijftal stichtingen, te weten: de Ottema-Kingma Stichting, de Boersma-Adema Stichting, de Stichting Juckema Siderius Fonds, de Wassenbergh-Clarijs-Fontein Stichting en Woudsend Anno 1816 een aanvraag ingediend voor een bijdrage.

6. Financiën

De financiële positie van het museum is in het verslagjaar verslechterd. De aanvullende subsidie van de afgelopen jaren, na financiële verzelfstandiging, is in 2013 stopgezet en verder geëffectueerd in 2014. Dit resulteerde in een toekenning van een bedrag ad € 72.285,--. Door de verminderde subsidies en ondanks een verhoging van de entreegelden sluiten wij het verslagjaar af met een negatief saldo van € 3.241,--, dit resultaat wordt ten laste gebracht van algemene reserve: exploitatie Museum Hindeloopen. Daarnaast zijn ombuigingen en aanpassingen gedaan: in personele kosten, schoonmaakkosten, PR en marketing en kantoorkosten.

Door de kortingen op de subsidies komen de gemaakte afspraken met de gemeente wel onder druk te staan.

Deze prestatiedoelen en afspraken die wij met de gemeente zijn overeengekomen houden in:

- Het verzorgen van museale presentaties, kennisoverdracht en documentatie over de cultuur en historie van Hindeloopen;
- Het verzamelen en beheren van relevante collecties die betrekking hebben op de cultuur en historie van Hindeloopen;
- Het organiseren van educatieve activiteiten op het gebied van het erfgoed van Hindeloopen;
- Het organiseren van seizoensverlengende activiteiten;
- Meer inzetten op marketing;
- Een grotere rol voor de Vereniging Vrienden Museum Hindeloopen;
- Ontwikkeling en inzet tot een recreatie, toeristische en economische aanjager voor Hindeloopen en voor de gemeente Súdwest-Fryslân.

Daarnaast wordt gewerkt aan de inbedding van de vernieuwde gemeentelijke voorwaarden om voor een structurele subsidie in aanmerking te komen. Het voornemens is om de ontvangen subsidies als volgt te besteden:

- 60% voor bedrijfstakingen
- 20% voor collectietaken
- 20% voor publiekstaken

Niet onvermeld mag blijven dat de gemeente eigenaar is van het gebouw (rijksmonument) en ook grotendeels eigenaar van de zeer waardevolle collecties in het museum.

7. Uitbreiding en verbouw van het museum

In het verslagjaar 2014 heeft het bestuur en directie veel aandacht besteed aan de uitbreidings- en verbouwmogelijkheden van het museum. Museum Hindeloopen overweegt uitvoering van ver- en nieuwbouwplannen, deze plannen zullen moeten bijdragen aan het op een hoger plan brengen van bezoekomvang en financiën.

Het initiatief is in 2014 op het punt gekomen waarop de plannen inhoudelijk en financieel ingevuld moeten gaan worden.

Hiertoe heeft het museum gevraagd om:

- een museumconcept
- een inrichtingsplan
- een marketingplan met financiële projecties
- een haalbaarheidsonderzoek waarvan de hiervoor genoemde elementen deel uitmaken
- een projectbrochure

De op te stellen stukken zijn nodig om tot besluitvorming te kunnen komen over de te plegen investeringen en de daaraan verbonden gewijzigde exploitatie.

Museum Hindeloopen is een verzelfstandigd museum, dat beoogt het Hindelooper cultureel erfgoed te presenteren. Het museum is gevestigd in het voormalige stadhuis en is geopend van april tot november.

Het museum wordt nu door ongeveer 8.000 bezoekers per jaar bezocht. Museum Hindeloopen heeft de ambitie om dat bezoekersaantal te verhogen, maar ontbeert daarvoor belangrijke faciliteiten.

Onder meer noemen we:

- ruimte voor wisselexposities
- ruimte voor opstellingen van een groter deel van de collectie
- horecaruimte c.q. kassa/winkelruimte
- groepenopvang c.q. een audiovisuele presentatieruimte
- ruimte voor schilderswerkplaats
- toegankelijkheid voor mindervaliden

Om aan deze behoeften tegemoet te komen is een plan voor uitbreiding in de vorm van nieuwbouw gelanceerd.

Maar om nieuwbouw te rechtvaardigen, daarvoor een goed Programma van Eisen op te kunnen stellen en een ontwikkelrichting aan te kunnen geven, is een museaal concept nodig, gebaseerd op een visie op de toekomstige bezoekerssamenstelling, bezoekersbehoeften en een prognose van het bereik.

Er dient een concept ontwikkeld te worden dat het museum in staat stelt de betekenis van een en ander te onthullen voor bezoekers, maar dat tevens gebruik maakt van inzichten over verlangde faciliteiten, programmering en gastvrijheid.

De behoeften van de doelgroepen -bezoekers van verschillende leeftijden en informatieniveaus, internationale of Nederlandse toeristen, scholieren, belanghebbenden, vakgenoten, alleen of in groepjes lopen deels uiteen. Hun motivatie en doel kunnen verschillen.

Het museum zal verschillende bezoeksmodellen moeten kunnen ondersteunen: kort of lang, bekend of onbekend met het onderwerp, receptief of actief. Ook zal een strategie moeten worden ontwikkeld ten aanzien van publiek dat het museum (nog) niet op locatie bezoekt, maar wel via internet of andere media, en publiek dat wel andere locaties in de stad of juist in Leeuwarden of Arnhem bezoekt, maar (nog) niet Museum Hindeloopen.

Het bezoekersprofiel en de mogelijke bezoekersaantallen moeten geschetst worden, niet alleen om een concept op te baseren maar ook om onderbouwing te geven aan bouwkundige maatregelen: lift, vluchtroutes, sanitair, eventuele winkel- en caféfaciliteiten, en de capaciteit van de ruimtes. Hierbij dient uiteraard in ogenschouw te worden genomen dat Hindeloopen een toeristische trekpleister met een bestaand marketingprofiel is, en dat er in het stadje meer erfgoedattracties zijn (Schaatsmuseum, schilderswerkplaatsen); een afweging van de rol van Museum Hindeloopen in het geheel is aan de orde.

Tenslotte moet een visie ontwikkeld worden op de investeringsraming, exploitatie en de benodigde organisatie voor Museum Hindeloopen.

Het is o.i. van groot belang een aantal essentiële keuzes te maken. Bijvoorbeeld:

- het positioneren en presenteren van het museum als een lokale erfgoedinstelling vs. een Fries icoon;
- de rol van het museum als erfgoeddrager van een van de elf steden vs. de onafhankelijke ontwikkeling en relatie tot zee en overzee van Hindeloopen;
- de rol als culturele bestemming vs. de rol als spil in een netwerk;
- de rol van presentaties en beheer vs. het belang van evenementenmarketing; de capaciteit van de organisatie vs. het ambitieniveau; enzovoort.

Al deze, en soortgelijke, keuzes hebben invloed op de marktpositie, het bereik, de uitstraling, het verhaal, de verkieslijke vorm of vormen, de programmering en daarmee op het exploitatiemodel en programma van eisen voor (ver)nieuwbouw en/of uitbreiding.

Daarom werken we gezamenlijk, maar snel toe naar de belangrijkste keuzes waarop we de rest van de planvorming baseren.

De eerste stap in de ontwikkeling is het uitwerken van de visie in een masterplan. In het geval van Museum Hindeloopen zal dit masterplan tevens, in gecondenseerde vorm, worden gepresenteerd als projectbrochure, die kan worden ingezet bij het verwerven van bestuurlijke en financiële ondersteuning en middelen.

Vanuit communicatief oogpunt is het verstandig om een precies gezichtspunt te bepalen en daardoor helder te zijn. Een basisconcept, of wat wij noemen een *premissa*, dient als drager voor de boodschap. Het is de boodschap die de bezoeker direct en indirect meekrijgt bij binnenkomst of in de communicatie. Voor Museum Hindeloopen wordt dit uitgewerkt tot een beleving, programmering en informatieoverdracht, om vervolgens logisch en vanzelfsprekend een plek te krijgen in enkele kernboodschappen.

We werken hierbij om te beginnen vanuit de inhoud. Het gaat daarbij om de volgende aspecten:

1. het uitwerken van het concept en het verhaal over Hindeloopen, en de implicaties daarvan voor een programmering
2. het ontwikkelen van creatieve manieren voor de wijze waarop dit verhaal het beste verteld kan gaan worden, inclusief de programmering
3. het ontwikkelen van een scenario, vlekkenplan en schetsontwerp voor Museum Hindeloopen

Uiteindelijk leidt dit traject tot een inhoudelijk en ruimtelijk concept. Een concept, dat de samenhang van ideeën zichtbaar maakt en dat eisen en voornemens vertaalt in vormprincipes en belevingsprocessen. Een plan dat de tastbare leidraad is voor alle toekomstige keuzes, en dat in het verdere ontwikkelingsproces kan worden uitgewerkt tot gedetailleerdere en preciezere (ontwerp)generaties.

Het legt de uitgangspunten vast voor ontwerpers, ontwikkelaars, partners, belanghebbenden, etc.

Parallel hieraan onderzoeken we het potentiële publiek en de publieksomgeving voor het museum.

We zullen ook moeten bezien hoe het museum zich (straks) verhoudt tot (het publiek van) alternatieven voor de bezoeker in de omgeving. Hieruit komt een schets van de marketingpropositie en een prognose van bezoekerspotentieel naar voren. Het opzetten van een volledig uitgewerkt marketingplan is binnen deze begroting niet haalbaar. Ons advies is om het opzetten van een marketingplan mee te nemen in de realisatiefase.

Op basis van de inhoudelijke uitgangspunten en de visie ten aanzien van het publiek, en rekening houdend met de voorgenomen verbouwingen en financiële draagkracht, wordt een indicatieve exploitatieraming opgezet. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van het exploitatieoverzicht van het museum.

Het resultaat is een masterplan dat voor een groot deel uit beeld (schetsontwerp en referentiebeeld) en schema bestaat en voor een kleiner deel uit tekst. Dit masterplan is bedoeld en uitgevoerd als een intern document. Daarnaast wordt een publicatieversie gemaakt, die wordt opgezet als projectbrochure.

Details en eventuele nadere (interne) discussiepunten, en mogelijk gedetailleerdere ramingen, worden afzonderlijk gebundeld in een rapportage.

8. Beleidsplan Museum Hindeloopen

Het beleidsplan 2011-2017 is de leidraad voor de komende jaren. Dit beleidsplan definieert de huidige stand van zaken en geeft globaal aan waar de prioriteiten van Museum Hindeloopen voor de planperiode liggen.

Op basis van dit beleidsplan heeft het bestuur in september 2014 het onderstaande **activiteitenplan** vastgesteld.

De cultuursector kenmerkt zich door grote diversiteit, maar voor ons museum geldt hetzelfde: het werken met gemengde financiering, risico, toezicht en verantwoording is zwaarder gaan tellen.

Het bestuur is zich hiervan bewust en hanteert de Governance Code Cultuur.

De 9 basisprincipes van de code zijn op het bestuur van het museum van toepassing:

1. Het bestuur is verantwoordelijk voor het in acht nemen van de Governance Code Cultuur;
2. Het bestuur kiest het besturingsmodel van de organisatie bewust;
3. Het bestuur is verantwoordelijk voor de organisatie;
4. Het bestuur stelt rechtspositie en bezoldiging zorgvuldig vast en is hierover open;
5. Het bestuur legt zijn taken, verantwoordelijkheden en werkwijze vast;
6. Het bestuur is verantwoordelijk voor de samenstelling; hij waarborgt deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid;
7. Het bestuur geeft tevoren aan welke inzet van de leden wordt verwacht;
8. Bestuurders vermijden elke vorm van belangenverstrengeling;
9. Het bestuur is verantwoordelijk voor financieel beleid en risicobeheer door sluitende interne procedures en externe controle.

Taken en prestatiedoelen:

- a. het verzorgen van museale presentaties, kennisoverdracht en documentatie over de cultuur en historie van Hindeloopen
- b. beheer en instandhouding van grotendeels gemeentelijke collecties
- c. beheer en instandhouding van gemeentelijk (rijks)monument – gebouwen
- d. het verzamelen en beheren van relevante collecties die betrekking hebben op de cultuur en historie van Hindeloopen
- e. het organiseren van educatieve activiteiten op het gebied van erfgoed van Hindeloopen
- f. het organiseren van seizoensverlengende activiteiten
- g. meer inzetten op PR en marketing
- h. meer samenwerking met de andere 15 musea in de gemeente Súdwest-Fryslân
- i. grotere rol voor de Vereniging Vrienden Museum Hindeloopen

- j. verdere ontwikkeling en inzet tot een recreatieve, toeristische en economische aanjager voor Hindeloopen en voor de gemeente
- k. inkomsten en uitgaven onderscheiden naar bedrijfstaak, collectietaak en publiektaak – verdeling 60% - 20% en 20%.

Daaraan gerelateerde actieplannen:

- ontvangen en begeleiden van 9000 bezoekers
- onderhoud en beheer van de gebouwen
- voeren van een verantwoord personeels- en financieel beleid
- verdere vernieuwing van intern netwerk
- digitalisering van Hindelooper schilderkunst en haar schilderijen
- fotograferen van Hindelooper beschilderde objecten
- intensiveren promotie- en marketingbeleid museum
- houden van een tweetal wisselexposities:
 - expositie in het Geelvinck Hinloopenhuis te Amsterdam
 - expositie in Museum Hindeloopen
- verdere documentatie van de Hindelooper collecties en kostuums
- beoordeling en aanschaf vermeerder collecties
- begeleiden en scholing van de vrijwilligers van het museum
- conservering van (binnengekomen) schilderijen
- educatie met basisscholen in de gemeente
- het houden van een viertal lezingen
- kinderenactiviteiten in voorjaars- en herfstvakantie
- organisatie museumweekend
- Open Monumentendag
- zomeravondpaletten
- organiseren van groepsbezoek en rondleidingen
- exploitatie trouwlocatie gemeente SWF
- ondersteuning en beleidsadviezen bestuur Stichting Hidde Nijland
- verdere uitwerking van de ver- en nieuwbouwplan Museum Hindeloopen
- activiteiten ontwikkelen in het kader van Culturele Hoofdstad Leeuwarden 2018.

In de komende jaren, om in aanmerking te komen voor een structurele gemeentelijke subsidie, hanteert de gemeente de volgende uitgangspunten:

a. Kwaliteitsverbetering en toekomstbestendigheid

Die musea in stand houden, die op kwalitatieve wijze bijdragen aan het bewaren, ontwikkelen en uitdragen van de identiteit en de geschiedenis van onze gemeente. Toekomstbestendige musea ondersteunen en die cultureel ondernemerschap tonen.

b. Focus op publiekstaak en collectietaak

Wij vinden het belangrijk dat aan de bezoeker een verhaal wordt verteld, dat er educatiebeleid wordt ontwikkeld en gewerkt wordt aan de mogelijkheden om meer of ander publiek te trekken, en dat de collectie wordt geregistreerd, ontsloten en toegankelijk gemaakt wordt voor het publiek. En die musea ondersteunen die voldoende publieke interesse hebben.

c. Innovatie en samenwerking

Het bevorderen van museale innovatie, zodat beter kan worden ingespeeld op de veranderende behoefte van het publiek, deskundigheidsbevordering van de vrijwillige medewerkers, de doelmatigheid van de museale informatievoorzieningen en het stimuleren en verbeteren van samenwerking.

In de afgelopen jaren heeft Museum Hindeloopen zich ingezet op de kwaliteitsverbetering van het museum, meer focus op de publiekstaak, de collectietaak, innovatie en samenwerking. Dat is ons streven en dat is ook opgenomen in ons Beleidsplan 2011–2017.

Echter het budget dat hiervoor door de gemeente beschikbaar wordt gesteld, zal niet toereikend zijn om die kwaliteitsslag verder te vervolmaken en te borgen. Enerzijds wordt gevraagd om een kwaliteitsverbetering, anderzijds gaat het budget naar beneden.

Dit wringt in hoge mate. Wij hopen dan ook van harte dat onze gemeente de subsidiebudgetten zodanig vaststelt, dat aan het gevraagde kan worden voldaan.

Als dat niet zo is, dan komen de gevraagde taken en programma van eisen onder druk te staan.

9. Bestuur Stichting Hidde Nijland

In het verslagjaar vergaderde het bestuur op 29 maart, 28 juni, 13 september en 20 december 2014.

Tijdens deze vergaderingen werd aandacht besteed aan het vaststellen van de jaarrekening en de begroting, wijziging van de begroting, het jaarverslag van de stichting, marketing, PR- en promotiebeleid, de zomerexpositie, besprekingen met de architect over de ontwerpschets en uitbreiding van het museum, de strategie en suggesties voor investeringen en financiering daarvan. Verder is in het bestuur aan de orde geweest: de naamgeving van het museum, aanpassing netwerk en PC's, gemeentelijke nota Museumbeleid en de uitvoeringsnota subsidies gemeente Súdwest-Fryslân.

In het verslag waren er vier bestuursleden te weten: Ties Elzenga (voorzitter), Evelien Blaauw (penningmeester), Rudolf Guys (secretaris) en Andries Blom (lid) periodiek aftredend. Zij werden alle vier voor een tweede periode van vier jaar herbenoemd. Per 1 september 2014 verliet Evelien Blaauw ons bestuur, wegens het aanvaarden van een betrekking in het buitenland. Het bestuur hoopt de vacature zo snel mogelijk weer op te vullen.

10. Promotie- en marketingbeleid museum

De doelstellingen: bezoekersaantallen verhogen en aantoonbaar opgenomen zijn in de promotieplannen van overheden en andere organisaties, was ook in dit kalenderjaar uitgangspunt.

Er werd vier keer een digitale nieuwsbrief verzonden. Samenstelling en eindredactie werden verzorgd door Rudolf Guys.

Het museum houdt een eigen website bij: www.museumhindeloopen.nl en is actief op Facebook (www.facebook.com/MuseumHindeloopen) en op Twitter (@MuseumHylpen).

Met zowel de kinderactiviteiten als de activiteiten voor volwassenen, het museumweekend, exposities en andere evenementen genereren wij regelmatig free publicity.

Het museum staat vermeld op diverse websites, die informatie geven voor een dagje uit of over vakantiebestemmingen, zoals www.beleeffriesland.nl, www.uitzinnig.nl, etc.

Publieksmonitor – dataverzameling bezoekers

In oktober is meegewerkt aan een pilot publieksmonitor van de Museumfederatie Fryslân. De Museumfederatie ondersteunt en coördineert de Friese musea om in 2015 in een publieksmonitor uit te voeren. Door de publieksmonitor wordt een beeld verkregen van de kenmerken, samenstelling en motivatie van de museumbezoekers.

De gegevens worden verzameld middels een vragenlijst, die door de bezoekers op basis van een vooraf bepaalde steekproef wordt ingevuld. De pilot was bedoeld om de digitale vragenlijst, de inhoud en de analysemogelijkheden te testen.

Met de resultaten worden

- bezoekersgroepen gespecificeerd
- bezoekersgroepen van de deelnemende musea vergeleken
- de positionering en de promotie- en communicatie-activiteiten beter afgestemd op de bezoekersgroepen en op (nieuwe) doelgroepen
- aansluiting op het toeristisch product vereenvoudigd.

Museumfederatie Fryslân verzorgt de verwerking en analyse van de data. Er wordt elke maand een digitaal overzicht van de resultaten toegezonden. Daarnaast wordt aan het einde van het jaar een analyse gemaakt.

11. Voortzetting registratie

Op 31 augustus 2011 kregen wij bericht van het bestuur van de Stichting het Nederlands Museumregister dat de museumregistratie wederom kon worden voortgezet. De registratie is ook nu weer voor 5 jaar geldig, dus tot 1 januari 2017.

In het verslagjaar hebben wij, op verzoek van de Nederlandse Museumvereniging, ten aanzien van de herijking van de registratie meegedaan met de uitvoering van de zelfanalyse voor ons museum.

Deze zelfanalyse houdt in dat er een evaluatie plaatsvindt en dat er verbeteringen worden toegepast m.b.t. de financiën, juridische structuur, algemeen beleidsplan, voortgangrapportages, collectiebeschrijvingen, collectieplan, klimaatcontrole en -beheersing, lichtbeheersing, bescherming tegen luchtvervuiling en stof, beveiliging en onderzoek naar collectie(s).

12. Stichting Samenwerking Musea Zuidwest-Friesland

Het inspirerende congres op 2 en 3 december 2013, georganiseerd voor de zestien musea in Súdwest-Fryslân door ETFI (European Tourism Futures Institute) te Leeuwarden, leidde er toe dat de samenwerking tussen de musea op praktisch gebied nieuw leven werd ingeblazen.

De stichting is als volgt georganiseerd:

- een stichtingsbestuur, bestaande uit drie personen;
- een werkgroep, waarin elk museum met een persoon uit het werkveld is vertegenwoordigd.

De initiatieven voor praktische samenwerkingsprojecten ontstaan in en worden uitgevoerd door de werkgroep.

Het bestuur heeft negen keer vergaderd, de werkgroep vier keer. Er is een kennismakingsgesprek gevoerd met de nieuwe wethouder Mirjam Bakker.

Er is een vergadering belegd met vertegenwoordigers van de gemeente, de provincie, Museumfederatie Fryslân en Merk Fryslân.

In 2014 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd of opgezet:

- samenwerking rondom het museumweekend: gezamenlijk thema en gezamenlijke promotie;
- een stempelkaart met tombola om het museumbezoek te stimuleren;
- een kwartetspel (in ontwikkeling);
- de frUITmarkt op zaterdag 13 september: een uitmarkt waar de culturele instellingen en organisaties van de gemeente zich presenteerden. Carolien Hack was hier in Hindelooper kostuum aanwezig.

- samenstelling van een karaktergrid voor de profilering van de gezamenlijkheid. Hieruit distilleerden zich een aantal kernbegrippen, die de musea, stad of dorp en de streek aan elkaar verbindt. Het karaktergrid vormde het fundament voor het projectplan 'Het verhaal van Súdwest-Fryslân'.

Bureau (Bertus) Vandertuuk *Revisited* werkte i.s.m. met het bestuur het projectplan uit tot een PR- en marketingplan voor de gezamenlijke musea met professionele ondersteuning en een looptijd van vier jaar.

Er werd subsidie aangevraagd bij het Mondriaanfonds. Tevens werden aanvragen ingediend bij de Provincie Fryslân (Talint foar Fryslân) voor een trainee op het gebied van gezamenlijke PR en marketing. Ook bij Erfgoedtalent, een werkervaringsproject in de museum- en erfgoedsector, werd aangeklopt voor subsidie. Bij zowel Talint foar Fryslân als Erfgoedtalent werd de stichting uitgeloot.

Het Mondriaanfonds oordeelde positief over het plan, maar vond de financiële bijdrage van provincie en gemeente, zoals die in het plan begroot waren, onvoldoende. Beide overheden konden de stichting niet tegemoet komen.

Het plan is voorlopig geannuleerd. De gemeente, Merk Fryslân en de Museumfederatie blijven met het bestuur meedenken welke onderdelen van het plan in de toekomst wellicht toch nog gerealiseerd kunnen worden.

13. Wisselexposities

Hart voor de stad - Hindelooper stadsgezichten

Van 1 juni tot 1 november was in de expositiezaal op de begane grond de tentoonstelling 'Hart voor de stad' te bezichtigen.

De expositie bestond uit Hindelooper stadsgezichten, op het doek vastgelegd door verschillende schilders in verschillende technieken, van naïef en realistisch tot impressionistisch.

Er was werk te zien van de Hindelooper schilders Piet van der Brug, Philippus van Drooge en Gerard Huttinga.

Daarnaast hadden Broer de Boer, Johan Elsinga, Wenzel Hollar, Jan Simon Knikker jr. en Egnatius Ydema een stukje Hindeloopen vereeuwigd. Alle werken waren afkomstig uit de eigen collectie van het museum.

De kunstschilders, die in Hindeloopen woonden, hadden dankbaar gebruik gemaakt van het stadsschoon in hun directe omgeving, zoals het eeuwenoude sylhús, de kerk, het museum, de hoge bruggetjes, de likhúzen en de vele leuke hoekjes en doorkijkjes.

Andere schilders, soms van over de landsgrenzen, gingen speciaal op reis om de bijzondere sfeer van het eeuwenoude Zuiderzeestadje te proeven.

Bij de expositie is een brochure uitgebracht met achtergrondinformatie over de schilders.

Sylroede met Sylhús, ca. 1935, olieverf op doek
Jan Simon Knikker junior (1911-1990)

Museumplein Fryslân

In het Aquaverium in Grou gaven veertig musea en oudheidkamers van 15 mei tot 1 november een cultuurhistorische presentatie van Fryslân. Museum Hindeloopen had hier een flinke hoek ingericht met grote doeken, foto's en objecten die een goed en aantrekkelijk beeld van de collectie gaven. De expositie was gratis toegankelijk voor het publiek.

Het idee was gelanceerd en uitgewerkt door Klaas Jansma van PENN Communicatie. Het Museumplein Fryslân werd feestelijk geopend door gedeputeerde mevr. Jannewietske de Vries.

14. Documentatie kostuum

In de laatste twee maanden van 2013 was een begin gemaakt met het fotograferen van een deel van de textielcollectie. In de eerste drie maanden van 2014 is hiermee verdergegaan.

Het project is opgezet in samenwerking met de Folkloristische zang- en dansgroep Aald Hielpen en wordt gesubsidieerd door de Stichting tot Behoud Immaterieel Erfgoed Hindeloopen.

De foto's zijn gemaakt door Marieke Balk, professionele fotograaf uit Leeuwarden; de filmpjes door Piet Sprik, een zeer b(g)edreven amateurfilmer. Assistentie bij de fotosessies werd verleend door Hennie van der Goot, Alie Elgersma, Riekje van der Goot en Jannie van der Bijl.

De textilia werd gefotografeerd om voor de toekomst vast te leggen hoe de kleding er in de 18e eeuw uitzag en hoe ze gemaakt werd: welke stoffen werden er gebruikt, welke kleuren, welke patronen (o.a. van het Oost-Indisch bont), hoe werd de kleding in elkaar gezet, wat werd er geborduurd, wat voor band werd er gebruikt, etc.

Er werden zowel overzichtsfoto's als detailfoto's van de diverse kledingstukken gemaakt.

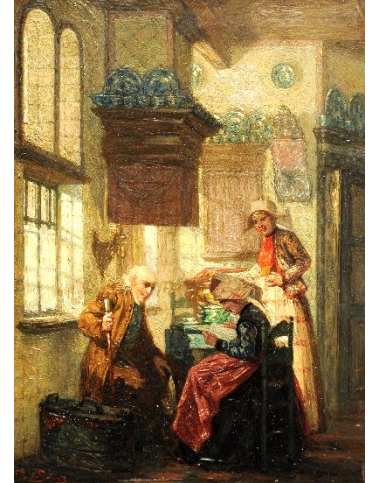
Gefotografeerd zijn diverse relevante exemplaren van o.a.: ondermutsen, mutsjes van Oost-Indisch bont, flippen (driekantige doek hoofdtooi gehuwde vrouw), fôrflechters ('hoedje' van de getrouwde vrouw), strûpmutsen (batisten mutsje over de fôrflechter), zondoeken, haarlokken, frisselsnoeren (hulpvlecht om het haar te vlechten), hemden, oerlòfs (rijglijf), voerspelddoekjes, kassekijntjes, wentken, praeldoken (vrouwenhalsdoek), onderrokken, rokken, schorten (incl. striklinten), muilen, ûnderst oerlòfs (werkjakje), bruidssluiers, schoudermantels, wòlhimden, mannenbroeken, langetband, etc.

Tevens zijn er door Piet Sprik filmpjes gemaakt van zowel het vouwen van de zondoeke als van het strijken van de zondoeke, beide technieken gedemonstreerd door Hennie van der Goot.

15. Aanwinsten collectie

- 5873** Verfmolen, ca. 1930-1940. Schenking.
- 5874** Pijpenrekje. Hindelooper beschildering op rood fond, ca. 1966-'70. Meine Visser. Schenking.
- 5875** Verfpigmenten in poeder- en brokkenvorm: geel, wit, zwart, blauw. Schenking.
- 5877 t/m 5880** zijn ansichtkaarten. Aankopen.
Hindeloopen, Molenstraat met N.H.kerk, ca. 1960;
Hindeloopen, vaart tussen de Oude Weide en Nieuwe Weide, kant Sylroede, ca. 1960; Hindeloopen vanuit de lucht, ca. 1930; Hindeloopen. Hervormde kerk, ca. 1960.
- 5881 t/m 5892** zijn Hindelooper beschilderde objecten op rood fond. Fa. Amsterdam, 1921-1957.
Het betreffen schenkingen.
Bloempot; kuipje met deksel; stoofje, miniatuur; lepelvaasje; spiegel in lijst; brievenhouder voor aan de wand; tafeltje met opbergvak, ovalen blad; kastje met 3 laadjes; flap-aan-de-wand; theetafeltje; bankje; knopstoelen (3); armleunstoel.
- 5893 t/m 5896** zijn Hindelooper beschilderde objecten op rood fond. Fa. Roosje.
Het betreffen schenkingen. 1910-1950; lepelrekje, versierd met snijwerk, ca. 1910-1950, incl. 6 lepeltjes van onedel metaal
Boekensteunen, 1940-1945; kledingborstel op plankje, blaasbalgje, ca. 1910-1950.
-
- 5897** Opscheplepel, hout. Hindelooper beschildering op wit en rood fond. Lucas de Vos, Sneek. Schenking.
- 5898** Prijscourant van Hindelooper Houtsnij- en Schilderwerk, Hindelooper Meubel-Industrie te Hindeloopen, ca. 1925. Schenking.
- 5900** Tekening 'Gezicht op Hindeloopen'. Leni Rienks (Rotterdam 1914). Aankoop.
- 5901** Wandbord. Hindelooper beschildering op groen fond. Harmen Zweed, tussen 1980 en 1990. Schenking.
- 5902** Wandbord. Hindelooper beschildering op blauw fond. Meine Visser, tussen 1980 en 1990. Schenking.

- 5903** Pop. Hindelooper meisjespop. Gemaakt door Hennie van der Goot, tussen 1980 en 1990. Schenking.
- 5904** Dienblad. Hindelooper beschildering op rood fond. Lucas de Vos, ca. 1930. Aankoop.
- 5905** Kopje, 'Hindeloopen Handwerk Visser' = Jaap Visser. Schenking.
- 5906** Affiche Badpaviljoen. Aankoop.
- 5907** Schilderij 'De brief', P.W. Sebes, olieverf op doek. Aankoop.
- 5908** Blaasbalg. Hindelooper beschildering op rood fond. Fa. Amsterdam, Gerard. Huttinga. Aankoop.
- 5909** Archieftrommel KNRM met inhoud. Hindelooper beschildering op rood fond. Fa. Amsterdam, Gerard Huttinga. Bruikleen.

- 5910 t/m 5952** zijn onderdelen van het Hindelooper vrouwen- en kinderkostuum. Ze zijn vervaardigd in de 20^e eeuw, tenzij anders is aangegeven. Het betreffen schenkingen.

Vrouwenkostuum

deessek (losse, witte rokzak); flippe (2), wit katoen; flippe, wit linnen, 18^e- of vroeg 19^e-eeuw; fôrflechter met strûpmutse; valse haarlokken (2); halsboordje, zwart fluweel; kousen (3 paar); oerlòf; ondermuts (2), wit katoen; praeldook (halsdoek), zijde, 18e/vroeg 19e eeuw; restantje (polsgedeelte) van losse, zijdedamasten mouwen van een ûnderst oerlòf, 18e/vroeg 19e eeuw; zwarte bovenrok; voorspelddoekje (3), 18e/vroeg 19e eeuw; damesschoenen (1 paar); schort (2), 18e/vroeg 19e eeuw; wentke; zakdoek, Oost-Indisch bont; zondook (sèandook) (3), 18e/vroeg 19e eeuw.

Kinderkostuum

meisjesjak (2), Oost-Indisch bont ; kraag; muts, geel satijn, 18e/vroeg 19e eeuw; muts, roze zijdedamast, 18e/vroeg 19e eeuw; muts, geel satijn, 18e/vroeg 19e eeuw; ondermuts, 18e/vroeg 19e eeuw;

- onderrok, rode wol, verm. 19e eeuw; rok (2), Oost-Indisch bont; schort (2), Oost-Indisch bont, 18^e/vroeg 19^e eeuw; zondoek (2), 18^e/vroeg 19^e eeuw.
- 5953** Schilderij van het Sylhús, Gerbrand Frederik van Schagen (1880-1968). Olieverf op doek. Schenking.
- 5954.1 en .2** Klompen, miniatuur, 1 paar. Hindelooper beschildering op rood fond. Fa. Roosje. Op de wreef de uitgesneden de tekst 'Hindeloopen' met daaronder 30 juni 1921. Schenking.
- 5955** Mangelbakje. Hindelooper beschildering op blauw fond (binnenkant) en op rood fond (buitenkant). Fa. Roosje, 1^e kwart 20^e eeuw. Aankoop.
- 5956** Kaarsenstandaard. Hindelooper beschildering op rood fond. Piet Halbertsma. Aankoop.
- 5957** Beker, hout. Hindelooper beschildering op groen fond. Piet Halbertsma. Aankoop.
- 5958.1 en .2** Babymouwtjes, Europese sits, vroeg 19^e eeuw. Schenking.
- 5959.1 en .2** Babymouwtjes, Europese sits, vroeg 19^e eeuw. Schenking.
- 5960** Kast, lage meidenkast. Hindelooper beschildering op rood en geel fond. Fa. Roosje, Jacop Ypma. Legaat.
- 5961** Schort, rood-wit-blauw Oost-Indisch bont, eind 18^e eeuw. Schenking.
- 5962** Schort, rood-wit-blauw Oost-Indisch bont, eind 18^e eeuw. Schenking.
- 5963** Wikkelkleed, sits met zijden voering. Doorgepit in ruitmotief, midden 18^e eeuw. Schenking.
- 5964** Jakje, sits met linnen voering, halflange mouwen, midden 19^e eeuw. Schenking.
- 5965** Pop. Hindelooper vrouw, in de dracht van een getrouwde vrouw, uit de rouw, in pronkdracht (wentke), tweede helft 19^e eeuw. Schenking.
- 5966** Tipdoek, witte tule met tamboereerwerk. Schenking.
- 5967** Floddermuts, witte batist. Niet opgemaakt. Schenking.
- 5968** Floddermuts. Gebreide bol; rand van witte tule versierd met tamboereerwerk. Niet opgemaakt. Schenking.
- 5969** Zondoek. Blauw-wit Oost-Indisch bont met ingeweven rand.

Voor de bibliotheek werd geschonken:

- Fries goud en zilver. Een driedelig standaardwerk, onder redactie van prof. dr. Johan R. ter Molen, uitgegeven door de Ottema-Kingma Stichting.
- Hardrijderijen in Friesland, volksvermaak op het ijs 1800-1900, Ron Couwenhoven.
- Het Hindelooper schilderboek, Wil Pietersen en Leidy Venekamp, (3 ex.).
- Nederlandse volksschilderkunst, J. Zuidema, (3 ex.).

16. Conservering

De schilderijencollectie is in 2014 uitgebreid met een aantal schilderijen. De nieuw binnengekomen schilderijen zijn aan de achterzijde van stof en vuil ontdaan, gecontroleerd op schimmel en vervolgens voorzien van een achterkantversteving.

Diverse prenten en tekeningen zijn uit de lijst gehaald. In veel gevallen maakte de afbeelding contact met het glas, waardoor de prent of tekening op den duur kan worden aangetast.

De collectie wordt regelmatig gecontroleerd op de aanwezigheid van houtworm, zilvertisjes, schimmel en andere bedreigingen. Zo nodig wordt tot bestrijding overgegaan.

17. Vrijwilligers en Museum Hindeloopen

Museum Hindeloopen is deels een vrijwilligersorganisatie. Vrijwilligers en vaste medewerkers zorgen voor de collectie en bieden diensten aan het publiek. Het museum beschikt over ongeveer 15 vrijwilligers, medewerkers en 125 vrienden van de Vereniging Vrienden Museum Hindeloopen. Zij voeren ook taken uit. Door hun participatie in werkgroepen beïnvloeden zij de koers van het museum. Een aantal keren worden zij bijgepraat over: taken, werving en selectie, begeleiding en communicatie.

Vanuit de Vereniging Vrienden Museum Hindeloopen zijn er vier werkgroepen actief, die in samenwerking met het museum activiteiten ontplooiën en werkzaamheden verrichten:

1. Werkgroep Rondleidingen. Coördinator Luky van der Wal.
Rondleiders: Tine Nieuwland, Marijke Griek en Fedde de Vreeze.
Incidenteel hebben geholpen: Baukje Jäger en Janny Zweed.

2. Werkgroep Kinderactiviteiten. Coördinator Riemkje Pitstra.
Leden: Elly Koning, Jennie Schram, Alletta Hartholt.
3. Werkgroep Activiteiten Museum Hindeloopen. Coördinator Andries Blom.
Leden: Bram Egberts, Lia Haijtema, Margreet van der Zee, Jaco Bleeker, Carolien Hack.
4. Historische Werkgroep. Coördinator Jaap Schüngel.
Leden: Henk Smid, Piet Klaaren, Anske Smid.

Verder kan het museum naar behoefte een beroep doen op meerdere toegewijde vrienden.

Siebe Sikma heeft de fotoborden, die verspreid door Hindeloopen staan, in het voorjaar een schoonmaakbeurt gegeven. Tevens heeft hij de muren van de nieuwe expositieruimte gewit en diverse hand- en spandiensten verricht.

Bram Egberts heeft in het voor- en najaar geholpen de Hindelooper beschilderde XXL-stoel weer in topconditie te krijgen en op zijn plaats resp. in de winterberging te zetten.

Andries Blom heeft geassisteerd bij de herinrichting van de benedenverdieping en de inrichting van de expositie, ook verrichtte hij diverse reparatie- en restauratiewerkzaamheden.

Meine van der Sluis heeft het computernetwerk geïnventariseerd, een advies opgesteld voor verbetering en uitbreiding en alle apparatuur en netwerkinstellingen gedocumenteerd.

Hij heeft twee nieuwe computers geïnstalleerd en de resterende twee pc's voorzien van meer geheugen. De externe verbindingen zijn door hem gecontroleerd en er zijn goede virusscanners aangeschaft.

Het computernetwerk is vervolgens door hem opnieuw ingericht en voorzien van duidelijke instructies voor de gebruikers. Voor de backup is een duidelijke handleiding opgesteld.

Tine Nieuwland was zeer regelmatig bereid om voor groepen bezoekers haar Hindelooper kostuum aan te trekken en hier uitleg over te geven.

Ook hielp zij mee het museum netjes te maken en te versieren voor een huwelijksvoltrekking.

Ronald Balsink verleende diverse hand- en spandiensten, zoals o.a. het plaatsen van stoelen in de trouwzaal.

18. Contacten en netwerken

Namens het museum heeft de directeur zitting in onderstaande overleggen, netwerken en stichtingen:

- a. Lid stichtingsbestuur Cultuurnetwerken Súdwest-Fryslân scholen en aanbieders in de gemeente Súdwest-Fryslân te Sneek;
- b. Bestuur Stichting Immaterieel Erfgoed Hindeloopen te Hindeloopen;
- c. Directie-overleg Súdwest-Fryslân, een platform voor samenwerkende cultuurinstellingen in de gemeente Súdwest-Fryslân.

De conservator is voorzitter van de Stichting Samenwerking Musea Zuidwest-Fryslân en lid van de werkgroep van voornoemde stichting.

19. Educatie

Het cultuurnetwerk van de gemeente Súdwest-Fryslân en Boarnsterhim, een samenwerkingsverband van cultuuraanbieders en basisscholen, heeft een nieuw aanbod ontwikkeld voor het seizoen 2013-2014, genaamd 'Buitenste Binnen'.

Veel scholen zijn enthousiast en doen al jaren mee. Ook ons museum is opgenomen in het programma. Wij bieden drie verschillende programma's aan voor de groepen 3 t/m 8.

20. Herinrichting begane grond

De drie vertrekken op de begane grond waren sinds 2004 gereserveerd voor:

1. de stadsgeschiedenis en de visserij van Hindeloopen.
Deze ruimte werd tevens gebruikt voor tijdelijke exposities.
2. een hoekje van een laat 18^e-eeuws Hindelooper interieur:
de kleine Hindelooper kamer.
3. een expositie van grote en kleine Hindelooper beschilderde objecten.

Wanneer er in de eerste zaal een tijdelijke expositie werd ingericht, moest de vaste collectie hiervoor het veld ruimen.

Het onderdeel stadsgeschiedenis vond, gecomprimeerd, elders in het museum wel weer een plekje, maar de maquette van de Hindelooper haven moest door zijn afmetingen noodgedwongen in het vertrek blijven staan. Er werd elk jaar een tijdelijke expositie gehouden, soms gedurende een aantal maanden, soms voor de duur van het gehele seizoen.

In de loop der jaren was door onderzoek de kennis over de Hindelooper schilderkunst aanzienlijk uitgebreid. Er ontstond een steeds grotere behoefte om hiervoor een andere opstelling te realiseren.

Bovenstaande problemen en ontwikkelingen zorgden ervoor, dat de plannen voor een andere invulling van de drie vertrekken op de begane grond in de loop van 2013 steeds vastere vorm aannamen. In januari 2014 was het zo ver.

Er werd begonnen met de halvering van de glazen scheidingswand in de kleine Hindelooper kamer. Hierdoor werd de hinderlijke reflectie in het glas opgeheven en was de opstelling in het vertrek beter te zien.

De bezoekers staan nu als het ware in de kamer in plaats van dat ze door een glazen 'raam' de kamer in kijken. Vervolgens heeft kunstenaar Henk de Boer uit Workum een eigentijdse draai aan het vertrek gegeven.

Op drie hoge perspex platen heeft hij met proza, poëzie en frisse tekeningen de essentie van de Hindelooper scheepvaart en de betekenis van de kleur in het Hindelooper kostuum weergegeven. De platen, die vrijhangen aan het plafond, gaan door de bewegingen van de bezoekers draaien.

De Hindelooper kamer wordt door dit kunstwerk als minder statisch ervaren terwijl de aandacht van de bezoeker wordt geprikkeld en langer vastgehouden.

De Hindelooper beschilderde objecten werden verplaatst naar het eerste vertrek. De opstelling werd chronologisch: er werden vier periodes toegelicht:

1. 18^e eeuw
2. 19^e en laat 19^e eeuw
3. 1^e helft 20^e eeuw
4. 2^e helft 20^e eeuw

Door voor deze opstelling te kiezen werd goed zichtbaar, dat er twee bloeiperiodes in de Hindelooper schilderkunst zijn geweest. De Bijbelse taferelen kregen aparte aandacht.

In de 20^e eeuw zijn de namen van de schilders bekend. De schilders, die een substantiële bijdrage aan de ontwikkeling van de Hindelooper schilderkunst hebben geleverd, zijn allemaal vertegenwoordigd met een werkstuk. De nog actieve Hindelooper schilders hebben dit speciaal voor deze expositie vervaardigd.

In een brochure wordt nader uitleg gegeven over de onderdelen, waaruit het schilderwerk is opgebouwd: bloemen, (acanthus)krullen, kleuren, lichtval, vogels en dieren, vlakvulling en afwerking, allegorische vrouwen, initialen en jaartallen.

De algemene expositieteksten werden op hoge, smalle platen perspex geprint. De grote zaal kon nu benut worden als expositieruimte. De demontabel geplaatste Hindelooper beschilderde wanddelen werden verwijderd en opgeslagen in depot.

De witte muur, een uitermate geschikte expositiewand, kwam weer tevoorschijn.

De eerste expositie, die hier werd ingericht was 'Hart voor de stad', waarover onder hoofdstuk 12 meer te lezen valt.

Eveneens werd in deze zaal ruimte gereserveerd voor een aantal prenten, die d.m.v. plattegronden en stadsgezichten de ontwikkelingen van de stad door de eeuwen heen laten zien. In drie vitrines werden voorwerpen uit de stadsgeschiedenis tentoongesteld.

De maquette van de 'aalde haiven' werd ontdaan van zijn zijwanden, die niet origineel waren en hem alleen maar onnodig groot maakten. Op deze manier kon de maquette net onder de trap naar de eerste verdieping geplaatst worden, waardoor hij zijn plekje in het museum kon behouden. De achterkant van de trap werd vervolgens afgedicht met perspex.

Op deze manier bleef het idee van de open trap bestaan en werd het gevaar van vervuiling zoveel mogelijk ondervangen. Met een fijnmazig visnet voorlangs werd de maquette afgeschermd voor grijpgrage vinger(tje)s.

Het tafeltje, waaraan kinderen een kleurplaat kunnen inkleuren, kon blijven staan.

21. Bijzondere activiteiten

A. Lezingen

Tijdens de sluiting van het museum in de wintermaanden werden door de Werkgroep Activiteiten Museum Hindeloopen in 2014 vier lezingen georganiseerd.

Te weten:

1. Galg en rad in Fryslân voor 1515

Prof. dr. Hans Mol, historicus bij de Fryske Akademy in Leeuwarden en hoogleraar Friese geschiedenis in Leiden, gaf in zijn lezing een kijkje op een donker verleden van dood en verderf in Fryslân. Galgen hoorden in de 15^e eeuw tot het vertrouwde

stadsbeeld: het waren vaak permanente bouwsels van hout en steen waaraan lijken van misdadigers werden tentoongesteld. Hoe praten en denken wij 500 jaar later over dit fenomeen? Terechtstellingen!...schuld en boete...de voorbeeldfunctie als volksvermaak?

Zondag 19 januari 2014.

2. De watersnoodramp van februari 1825

Historicus Frits David Zeiler vertelde over de grootste natuurramp van Nederland in de 19^e eeuw.

Op 3 februari 1825 veroorzaakte een zware noordwesterstorm de meest recente omvangrijke overstroming in Friesland. Ook in de 'achtertuin' van Hindeloopen, bij Workum, braken de dijken door. Zowel de buitendijk als de slaperdijk van het Nieuwland bleken niet bestand tegen het springtij, de hoge waterstand en de orkaankracht van de westerstorm. Ook Noord-Holland en Overijssel hadden zwaar te lijden.
Zondag 16 februari 2014.

3. De VOC in India

Drs. Bauke van der Pol nam zijn publiek in zijn lezing mee op reis naar ons erfgoed in een ver wingewest. Vestigingen, buitenhuizen, pakhuizen, factorijen en prachtige begraafplaatsen met unieke grafmonumenten passeerden de revue. Speciale aandacht besteedde hij aan de Canter Visscher's uit Dokkum die in de 18^e eeuw als koopman en dominee in India werkten. Ook ging hij in op de vraag waar eigenlijk de stof vandaan kwam die de Hindelooper kostuums zo karakteristiek maakte. Bauke van der Pol is cultureel-antropoloog en bereisde India in de afgelopen veertig jaar talloze malen.
Zondag 16 maart 2014.

4. Hylpers boven water - de tolregisters van de Sont gaan open.

Het werd zondag 16 november 2014 een gedenkwaardige middag. Vaak wordt de nieuwsgierigheid naar familiebanden en identiteit ingezet met de vraag; "Waar kom je vandaan en van wie ben je er een?" In de

lezing over de maritieme geschiedenis van Hindeloopen gaven Johan Steendam en Ubo Kooijnga, resp. medewerker informatie en presentatie en medewerker ondersteuning Sonttolproject bij Tresoar, een overzicht van de geschiedenis van de Sonttolregisters en de rol van de Republiek in de Oostzeehandel. Er werd dieper ingegaan op de rol van Hindeloopen in de Sontpassages op basis van onderzoek en resultaten daarvan.

Voor alle vier de lezingen was de belangstelling groot. In totaal hebben 310 personen de lezingen gevolgd. Een aantal keren waren wij 'uitverkocht' en moesten we liefhebbers teleurstellen. Wellicht kan in die gevallen uitgeweken worden naar de naastliggende Grote Kerk.

B. Kinderactiviteiten

In de voorjaars- en herfstvakantie werden er weer kinderactiviteiten georganiseerd door de Werkgroep Kinderactiviteiten van de Vereniging Vrienden Museum Hindeloopen samen met vele onmisbare vrijwilligers.

Van alle markten thuis!

Help pake en beppe of aete en ame de vakantie door.

Op 25 en 26 februari werd het museum omgetoverd in een ouderwetse markt. Deze werd geopend door twee viswijven, Tine Nieuwland en Baukje Jäger, die het verhaal van 'Ame Gijs' vertelden.

Daarna konden de kinderen in groepjes de markt op.

Ze maakten zeep, kaarsen of een bezem van kleine takken samen met Anne Elgersma, die hiervoor heel wat struiken heeft moeten snoeien. Ook maakten ze hun eigen papier bij de kraam van Marjan Schram, met het eieren verven werden ze geholpen door Anne Joosse

en Betty Klijnstra. Een ouderwets hoestdrankje van laurierdrop brouwen was eveneens een groot succes. Daarnaast kregen de kinderen een papieren puntzak die ze mochten vullen met ouderwetse snoepjes. Tussendoor kregen de kinderen 'poeiermolke'.

Tussen al deze enthousiaste ouders en kinderen waren Dicky Albada en Rob Zijlstra er om, waar nodig, te helpen. De door Arnold Eekma op maat gemaakte schandpaal leverde veel grappige foto's op. Bij het weggaan mochten de kinderen nog grabbelen in een oude 'húsketonne'.

Vreemde portretten in Museum Hindeloopen!

Op 14 en 15 oktober gingen kinderen van 6 t/m 12 jaar aan de slag met het thema 'Wie ben ik?'. Verschillende portretten in het museum speelden de hoofdrol.

De middag begon met het verhaal van Flip de Flierefluiter, deze rol werd gespeeld door Rob Zijlstra, die het museum wilde

schoonmaken. Maar hij vond schilderijen veranderen toch veel leuker, zo kreeg Hidde Nijland geel haar en bedacht hij met de kinderen nog meer grappige veranderingen. Gelukkig was het afwasbaar verf en waren de 'schilderijen' weer snel schoon.

Daarna gingen de kinderen aan de slag met spelletjes zoals een aantal puzzels maken van schilderijen en er was er een ballenspel gemaakt door Arnold Eekma. Moeilijker was het om te raden wie of wat het levende figuur, Andries Blom, in Hindelooper kostuum voorstelde.

Daarna mochten de kinderen een portret van zichzelf maken en versieren, waarbij ze werden geholpen door Dicky Albada, Betty Klijnstra, Tine Nieuwland en Jolanda Jongstra.

Tot besluit konden ze met hun kunstwerk op de foto. De opkomst van deze middagen was minder groot dan in de voorjaarsvakantie, maar de kinderen gingen enthousiast naar huis.

Aan deze activiteiten hebben 127 kinderen deelgenomen. Zij namen 75 ouders/grootouders mee.

C. Museumweekend

Op 5 en 6 april stonden de deuren van Museum Hindeloopen wijd open voor een gratis bezoekje. Tijdens het jaarlijks terugkerende museumweekend worden er onder de vlag van de Nederlandse Museumvereniging in vele musea speciale activiteiten georganiseerd. Het landelijke motto was "Doe een museum".

Dit jaar traden de 16 musea in de gemeente Súdwest-Fryslân naar buiten met het gezamenlijke subthema 'Toekomstmuziek'. De gedachte hierachter was dat deze actie een nieuw begin was van de hernieuwde samenwerking, waar de musea vertrouwen in hebben en toekomst(muziek) in zien.

In ons museum kon kennis worden gemaakt met de zang- en muziekgroep 'Yn 'e Lijte' uit Bolsward. Zondag werd er vrolijke trekzakmuziek ten gehore gebracht door Siebe Sikma

en gaf hobbyzeilmaker Meine van der Sluis een demonstratie en uitleg van het oude beroep van zeilmaker. Beide dagen gingen de deuren om 11.00 uur open. Dit weekend zijn er 186 bezoekers geweest.

D. Zomeravondvertellingen

Op donderdagavond 28 augustus organiseerde de Werkgroep Activiteiten Museum Hindeloopen in het kader van Dampend en Bruisend Súdwest–Fryslân een vertellingencarroussel met vier verhalen van ca. 20 minuten op verschillende locaties in Hindeloopen.

De vertellers waren Marijke Griek, Ytsje Hettinga, Jetske Miedema en Riemkje Pitstra. Marijke verhaalde in het Hylpers, Ytsje in het Fries en Jetske en Riemkje in het Nederlands.

De tijdelijke stadsomroeper, Bertus Stallmann, ging aan het begin van de avond Hindeloopen door en de haven over om de mensen te attenderen op deze speciale activiteit.

Leden van de Folkloristische Zang- en dansgroep Aald Hielpen in Hindelooper kostuum begeleidden de 80 toehoorders naar de verschillende locaties.

Van Museum Hindeloopen wandelde men naar de voormalige Doopsgezinde kerk, de reddingloods en Het Slot (voormalig stadhuis).

Onderweg was er een kort intermezzo in de muziektent waar men naast opwekkende trekzakmuziek van Siebe Sikma ook kon genieten van een klein hapje en een bescheiden slokje. Het programma eindigde in het museum waar nog wat werd nagepraat.

Deze avond werd financieel mogelijk gemaakt door de Vereniging Promotie Hindeloopen.

E. Zomeravondpalet - Hindeloopen in beeld en geluid

Op woensdagavond 30 juli organiseerde de Werkgroep Activiteiten Museum Hindeloopen voor de vijfde keer een zomeravondpalet.

Dit keer was het immateriële erfgoed van Hindeloopen het thema voor deze avond.

Dankzij een financiële bijdrage van de Stichting tot Behoud Immaterieel Erfgoed Hindeloopen was het mogelijk deze avond in deze uitgebreide vorm te presenteren.

Aan het begin van de avond reed een geluidswagen over de drie Hindelooper campings, door de nieuwbouw en langs het oude centrum om het evenement aan te kondigen. In de binnenstad en op de haven riep stadsomroeper Meine van der Sluis, luid bellend, de mensen op om dit evenement vooral niet te missen.

Langs de toegangswegen bij het museum en op de dijk waren grote houten, beweegbare zeilen geplaatst om extra aandacht te genereren.

Er was een scala aan activiteiten: in en om het museum werden op drie schermen doorlopend historische beelden vertoond.

Twee unieke filmpjes en een diavoorstelling uit de periode 1917 (de start van ons museum) tot ca. 1985, opgezocht en samengesteld door resp. Piet Sprik en Wiebe de Boer.

Esther en Bente Amsterdam, leerlingen van de basisschool, hadden onder leiding van Tineke Blom een kort toneelstukje ingestudeerd in de Hylper taal. In sfeer verkleed en met toepasselijke attributen brachten ze hun stukje twee keer voor het voetlicht.

In de entreezaal kon het penseel worden opgepakt om zelf Hylper bloemen te schilderen. Het goede voorbeeld werd gegeven door enkele cursisten van de workshop Hindelooper schilderen, die in de winter georganiseerd was door de Stichting tot Behoud van Immaterieel Erfgoed Hindeloopen. Een van de cursusleiders, Pieter Bootsma, was aanwezig met materialen en gereedschap en stond de gelegenheidsschilders bij met goede raad en daad.

Leden van de Folkloristische Zang- en dansgroep Aald Hielpen liepen ondertussen rond in Hindelooper kostuum. Ze zorgden voor een rustiek plaatje en gaven desgewenst uitleg over hun kleding. Tevens assisteerden zij bij de aankleding van een levensgrote houten pop, uitgezaagd door Arnold Eekma.

Op deze pop, met het silhouet van een getrouwde vrouw, mochten de bezoekers een lapje sits of Oost-Indisch bont spijkeren, zodat ook zij aan het eind van de avond gekleed zou zijn in de Hindelooper dracht.

Onder deze lapjes, die zo bevestigd waren dat de wind ze lustig liet wapperen, kon men een Hylper tekst of woord opschrijven. Hiertoe werd veelvuldig het Hylper wòrdboek geraadpleegd.

In het museum kon de wisselexpositie 'Hart voor de stad' bekeken worden.

Tine Nieuwland en Meine van der Sluis waren, in Hindelooper kostuum, aanwezig om uitleg te geven over zowel de expositie als over de museumopstelling. Rob Zijlstra lardeerde, als gelegenheidsstraatmuzikant, het geheel met muzikale klanken.

Op het museumplein kon genoten worden van een passend hapje van kaasboerderij De Nylander en een drankje van It Wynhûs. Met het opbouwen van de voorzieningen werd geholpen door Siebe Sikma, Piet Bouma, Bouke Albada en Joke Bleeker. Johan Stallmann zorgde voor schragentafels. 's Avonds zorgden Joke Bleeker, Hanneke Egberts en Elly Koning er mede voor dat alles goed verliep. Aan deze avond hebben er 250 belangstellenden deel genomen.

22. Groepsbezoek en rondleidingen

In 2014 werd weer volop gebruik gemaakt van de gratis rondleidingen in het museum. Maar liefst 18 groepen werden door enthousiaste gidsen rondgeleid. In het Nederlands, maar ook in het Duits, Engels en natuurlijk Hylpers werden de groepen uitgebreid geïnformeerd.

Tien van de 18 groepen kozen hierbij voor een gids in het Hindelooper kostuum, waarin werd voorzien door Tine Nieuwland, Marijke Griek en incidenteel Janny Zweed.

Voor 6 groepen werden er dit jaar informatieve stadswandelingen georganiseerd. Tine Nieuwland en Marijke Griek hadden elk voor één groep hun Hindelooper kostuum aangetrokken.

23. Trouwlocatie

De sfeervolle zaal op de eerste verdieping van het museum is een van de locaties in de gemeente Súdwest-Fryslân, waar men elkaar het ja-woord kan geven. De museale omgeving geeft bruidsparen hun grote dag een apart, intiem karakter.

Na de plechtigheid verlaat het kersverse paar, in stijl en onder het toeziend oog van Vrouwe Justitia, de trouwzaal via het bordes en de fraaie natuurstenen trap .

In 2014 zijn er drie paren in het museum in de echt verbonden.

Een echtpaar gaf elkaar het ja-woord in de Hindelooper schilderwerkzaal op de begane grond.

De gemeente SWF voorziet niet meer in een bode bij trouwplechtigheden op buitenlocaties. Daarom vervult Alletta Hartholt nu voortaan deze taak.

24 . Resultaten 2014

		2014	2013
Omzet	Entree	16.962	13.805
	Museumwinkel	4.145	4.604
	Gem. subsidie	72.285	73.200
	Overige subsidies	30.500	645
	Giften - bijdragen	<u>2.262</u>	<u>514</u>
			125.452
Kosten	Personele kosten	60.348	59.375
	Huisvesting	47.607	18.821
	Kantoorkosten	7.561	5.166
	Exploitatiekosten	93	12
	Verkoopkosten	7.818	6.554
	Algemene kosten	3.688	3.237
	Inkoop winkel	1.578	614
		<u>128.693</u>	<u>93.779</u>
(negatief) resultaat		- 3.241	- 1.011

Over het verslagjaar hebben wij een bescheiden negatief resultaat behaald ad € 3.241,--.

De personele kosten van een medewerker die in dienst is van de gemeente Súdwest-Fryslân zijn niet in de cijfers verwerkt. Het gaat daarbij om de salariskosten van de conservator.

25. Personele bezetting

Bestuur

De heer mr. T. Elzenga (voorzitter)

De heer R. Guys (secretaris)

Mevrouw drs. E. Blaauw (penningmeester) tot 1 september 2014

De heer A. Blom (namens de Ver. Vrienden Museum Hindeloopen)

De heer B. van der Knaap

De heer mr. W.J. Adema

Vacature

Medewerkers

De heer J. Brouwer (directeur)

Mevrouw C. Hack (conservator)

Mevrouw A. Hartholt (bestuurs- en bureausecretaresse)

Mevrouw D. Albada-Homsma (baliemedewerker)

Mevrouw B. Klijnstra-Berg (baliemedewerker)

Vrijwilligers

Mevrouw B. Bokma-Keizer (baliemedewerker)

Mevrouw T. Nieuwland-Mulder (baliemedewerker)

Mevrouw J. Jongstra-Kemker (baliemedewerker)

